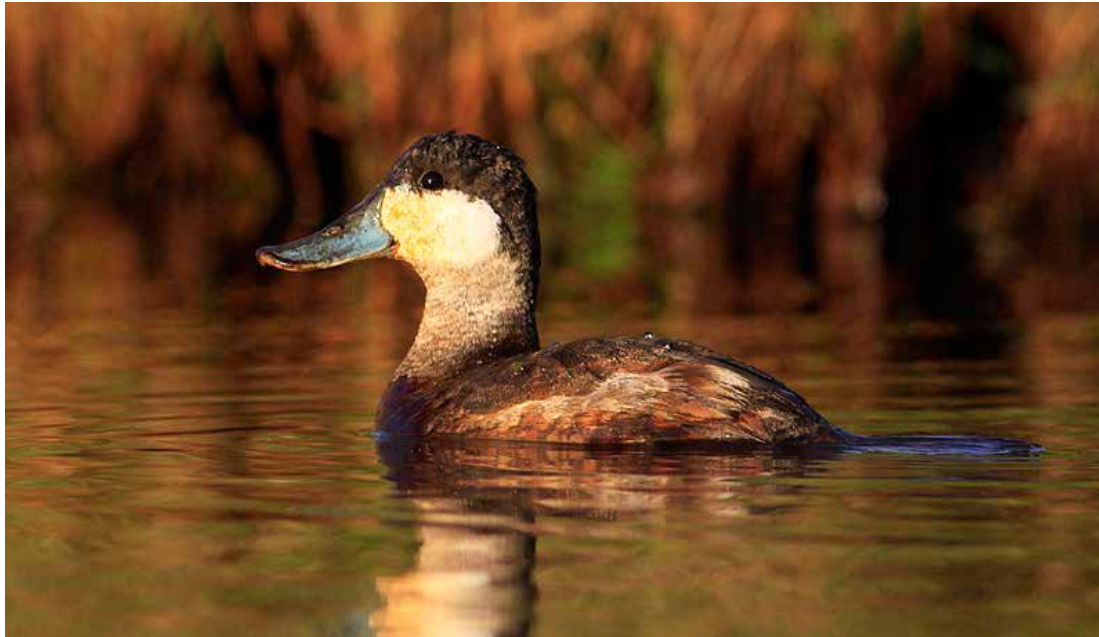

Up-date Rosse stekelstaart

Sovon Vogelonderzoek Nederland

Figuur 1. Rosse stekelstaart man, Zeeland maart 2014 (Foto: Sovon)

Sovon Vogelonderzoek Nederland verzamelt gegevens van alle in het wild in Nederland voorkomende vogelsoorten. Daartoe behoren ook populaties van soorten die al dan niet opzettelijk zijn geïntroduceerd. Eén daarvan is de rosse stekelstaart (*Oxyura jamaicensis*), die van oorsprong voorkomt in Noord-Amerika. Via watervogelcollecties is deze soort in Europa geïntroduceerd.

Er wordt aangenomen dat de meeste Nederlandse rosse stekelstaarten uit het Verenigd Koninkrijk afkomstig zijn. Ze worden echter ook in ons land in gevangenschap gehouden en de kans bestaat dat exemplaren ontsnappen. In het Verenigd Koninkrijk zijn de aantallen rosse stekelstaarten sterk gedaald na een uitroeiingsprogramma ter bescher-

ming van de op wereldschaal bedreigde witkoepeend (*Oxyura leucocephala*), waar deze soort mee kan hybridiseren.

In 2011 heeft Sovon in kaart gebracht waar de rosse stekelstaart in de voorgaande tien jaren was waargenomen en heeft op die plekken vervolgens een telling uitgevoerd om een zo goed mogelijk beeld te verkrijgen van de aantallen en verspreiding. In februari-maart 2014 is opnieuw een dergelijke telling uitgevoerd.

Zowel uit de resultaten van broedvogelmonitoring als uit watervogeltellingen bleek dat de rosse stekelstaart in Nederland een aantalspiek in 2006-2007 liet zien en vervolgens geleidelijk is afgenomen.

Tabel . Gemeld aantal territoria van de rosse stekelstaart in Nederland met het procentueel aandeel van paren met jongen per jaar. Voor 2011 en 2012 ontbreekt informatie uit het Markietzaat, in 2008-2010 5-8 paren (bron: Sovon/NEM)

Jaar	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Aantal	4	9	6	18	22	15	13	19	9	8
Paren/ jongen %	25	11	66	?	9	40	38	21	33	13

Broedvogels

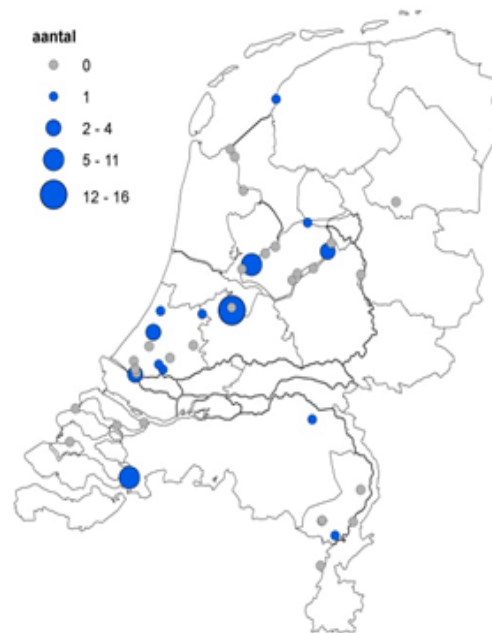
De rosse stekelstaart broedt in kleine aantallen in Nederland sinds het begin van de jaren negentig. Over het algemeen komen de broedlocaties overeen met de plekken waar de soort tijdens watervogeltellingen in het winterhalfjaar het meest frequent wordt gezien, zoals in het Markiezaat, op plassen in Zuid-Holland en de Randmeren. Hoewel het aantal rosse stekelstaarten jaarlijks onvolledig wordt geteld, is het aantal meldingen van broedgevallen in de afgelopen jaren teruggelopen; een aanwijzing dat de broedpopulatie is afgenomen. Het aantal meldingen van paren met jongen is jaarlijks erg laag. Veel territoria hebben betrekking op baltende paren of territoriale mannen, zonder dat vervolgens het eventuele broedsucces is vastgelegd. In 2011 werden bij drie paren jongen gezien (Vogelplas Starrevaart paar met acht pullen, bij Wissekerke vier pullen en op het Drontermeer onbekend aantal pullen) en in 2012 bij slechts één paar (met twee pullen Drontermeer).

Voor 2013 laat waarneming.nl voor drie locaties foto's zien van adulte vogels met jongen:

- Polder Oosterwolde, Elburg (GE), paar met drie jongen
- Aalkeetbinnenpolder, Vlaarding (Z-H) een vrouw met één jong
- Zevenhuizerplas, Zevenhuizen (Z-H) een vrouw met zes jongen

Niet broedvogels

In totaal werden in februari-maart 2014 53 rosse stekelstaarten geteld, waarvan 31 mannetjes en 22 vrouwtjes. De grootste concentraties werden aangetroffen op de Loenderveensche Plas en in het Markiezaat en de Lepelaarplassen. Elders werden kleinere aantallen gevonden, bijvoorbeeld op het Drontermeer, op Vogelplas Starrevaart en in de Aalkeetbuitenpolder. Op acht plaatsen verspreid over het land werden losse individuen waargenomen. Het getelde aantal is wat hoger dan in 2011, maar afgaande op het verloop van de watervogeltellingen lijkt het er eerder op dat de aantallen sinds 2011 zijn gestabiliseerd.

Figuur 2 Verspreiding van rosse stekelstaart in februari-maart 2014.

Blauwe stip: aanwezig, grijze stip: afwezig in 2014

(bron: Sovon/NEM)